

Příloha k protokolu o SZZ č.

Vysoká škola: JU v Č. Budějovicích

Pedagogická fakulta

Pracoviště: katedra společenských věd

Datum odevzdání posudku: 21. 5. 2014

Jméno a příjmení studenta:

ONDŘEJ POSPÍŠIL

Obor:

AJ-OV

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. SALIM MURAD, PhD.

Oponent bakalářské práce:

Mgr. ANNA MARŠÍKOVÁ, M.A.

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(posudek oponenta práce)

Název práce: **VLIV PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ ROMSKÝCH DĚTÍ NA ÚSPĚŠNOST PŘI VSTUPU NA ZÁKLADNÍ ŠKOLU - PŘÍPADOVÁ STUDIE ZE ZŠ EVŽENA ROŠICKÉHO V JIHLAVĚ**

Kritéria hodnocení práce (označte vždy právě jednu z možných známek: A – výborně, B – velmi dobře, C – dobře, N – nevyhověl):

1. Struktura práce, její téma a cíle

(úplnost, logická posloupnost a vyváženost kapitol, rozsah práce, relevance tématu a cílů práce z hlediska přínosu pro určitý vědní obor, pedagogickou praxi apod.)

A	B	C	N
---	---	---	---

Bakalářská práce se zamýšlí nad otázkou potřebnosti přípravných tříd pro romské žáky. V tomto směru je tedy práce velmi aktuální a potřebná, protože reaguje na současnou diskuzi týkající se vzdělávání romských žáků a nejlepší cesty, jak dosáhnout inkluze ve školském prostředí. Práce je logicky členěná, nicméně některé kapitoly jsou velmi krátké – někde se nabízí otázka, zda bylo nutné téma dělit do tolika kapitol (např. kapitola 2.2 Změny zaručující odstranění nerovností ve vzdělávacím procesu, kde v podstatě žádné změny navrženy nebyly, či 2.3 Stěžejní úkoly, kde tyto úkoly jsou opět jen velmi krátce citovány). Také struktura samotných kapitol je v některých případech poněkud matoucí – například v anotaci je úvodní část práce popsána až na konci a tento problém se objevuje i v několika dalších kapitolách – vysvětlení pojmů, se kterými je v kapitolách pracováno, se často objevuje až ve druhé části kapitoly.

2. Práce s literaturou a dalšími informačními zdroji

(výběr, správná citace, použití, dodržování bibliografických norem, napojení na existující datový a literární kontext, využití literárních rešerší pro volbu tématu práce a formulaci výzkumného problému, práce s cizojazyčnou literaturou)

A	B	C	N
---	---	---	---

Obecně autor dodržuje zásady psaní akademického textu, ale v některých pasážích jsou použity poměrně dlouhé citace, které nejsou nijak uvedeny a dále s nimi autor nepracuje (např. str. 12-13, 15 atd.). Seznam použité literatury je vzhledem k dostupnosti další literatury věnující se tématu krátký, autor vychází pouze ze zdrojů, které vyšly v českém jazyce, což je možná škoda, vezme-li se v potaz, že autor studuje také anglický jazyk. Možná by také stálo za úvahu, zda v literatuře nedošlo k určitému posunu od doby, kdy byla většina publikací vydána.

3. Metodologická a metodická stránka práce

(stanovení cílů práce, vhodnost a kvalita dat a metod, popřípadě metodologické zdůvodnění výběru metod)

A	B	C	N
---	---	---	---

Autor si stanovuje poměrně ambiciózní cíl – zhodnotit vliv předškolního vzdělávání, respektive přípravných ročníků, na úspěšnost žáků na základních školách. Za tímto účelem vhodně zvolil kvalitativní metodu výzkumu – dotazníky. Silnou stránkou výzkumu je, že se autor snaží pokrýt co možná nejširší spektrum faktorů, které by na tuto (ne)úspěšnost mohly mít vliv. S dotazníky tedy oslovil jak samotné žáky, tak rodiče i vyučující žáků. Tímto komplexním přístupem se podařilo poskládat velmi dobrý obrázek úspěšnosti jednotlivých žáků. Negativní stránkou výzkumu však je malý počet zkoumaných případů, čehož si však autor je vědom a vzhledem k tomu, že ke každému případu vznikly minimálně 3 vyplněné dotazníky, je tento počet pro bakalářskou práci dostačující. Autor by mohl na tento výzkum navázat v budoucnu, čímž by jistě došlo ke zpřesnění závěrů.

4. Odborná správnost – znalost problematiky

(prokázání znalosti řešené problematiky, prokázání specifických znalostí, schopnost aplikovat znalosti na konkrétní problém, správná práce s pojmy a koncepty, kontextuální správnost argumentace)

A	B	C	N
---	---	---	---

Je evidentní, že autor této bakalářské práce si je vědom toho, že problematika, kterou se zabývá, je velmi složitá a zahrnuje mnoho aspektů a subjektů. Nebylo by ale na škodu, aby se ve své bakalářské práci zabýval vybranými tématy více do hloubky. Občas se zdá, že autor zmiňuje nahodilě projekty a instituce, které se problematiky dotýkají – např. Agentura pro sociální začleňování či Open Society Fund, přičemž není vysvětleno, proč právě tyto organizace jsou zmíněny a jaký mají vliv. Problematické také může být to, že autor v postatě neuvádí, podle jakého klíče definoval, kdo je Rom. Ačkoliv je z textu jasné, že autor byl během výzkumu objektivní, přesto se v práci vyskytuje několik zmínek, které mohou působit poněkud stereotypně – např. „Pokud ho (*romského žáka* – pozn. oponenta) jeho okolí negativně neovlivní, je možné že se ve svém vzdělání dostane dál, než by kdo předpokládal.“ (proč někdo něco předpokládá?) či „Rodičům s dětmi bílé pleti vrácenými do přípravné třídy, může vadit jejich umístění mezi romské děti. Není proto divu, že ředitelé škol se pokouší do svých přípravných tříd dostat co nejvíce žáků i na úkor toho, že děti bílé pleti budou přiřazovány do ročníku mezi romské děti.“ (není vysvětleno, proč je to na úkor). Možná, že se však jedná pouze o stylisticky nepřesné vyjádření.

Jako jeden z hlavních přínosů této práce pro autora vidím v tom, že se již v této fázi studií důkladně seznámil s prostředím základních škol a fungováním přípravných tříd, což jistě bude mít pozitivní dopad na možné budoucí profesní směřování.

5. Závěry a naplnění cílů

(jsou formulovány jasné závěry, je zřejmé, jaké poznatky práce přinesla, jsou nové poznatky vztaženy k původnímu literárnímu kontextu, jsou výsledky práce nahlíženy kriticky – například jsou uvedena omezení pro jejich platnost?)

A	B	C	N
---	---	---	---

Ze závěrů práce je jasné, že k obecnějšímu vyjádření platnosti by byl třeba větší výzkumný vzorek. Autor práce si je však těchto omezení vědom a uvádí vše pouze v kontextu zkoumaného vzorku. Práce dozajista přináší velmi cenné informace, zejména analýza pohledu jednotlivých aktérů je zajímavá. Důležité také je, že v průběhu výzkumu měli i vyučující a rodiče možnost reflektovat vlastní zkušenosti s přípravnými třídami či předškolním vzděláváním. Tyto zaznamenané reflexe jsou nejdůležitější částí práce.

6. Úroveň jazykového a stylistického zpracování

(odborný jazyk, gramatická a pravopisná správnost, stylistická kvalita)

A B C N

Práce je napsaná poměrně čtivým a stylisticky dobře strukturovaným jazykem, ale objevuje se zde mnoho gramatických chyb (čárky v souvětí, shoda přísudku s podmětem atd.). Většinou jsou chyby koncentrovány v několika odstavcích a zbytek kapitoly je v pořádku. Např. str. 12: „Přípravné ročníky byly v počátku utvářeny z toho důvodu, aby odstranili jazykovou bariéru“; „Je nutné podotknout, že i romský jazyk není úplně jednotný a má několik různých dialektů“ (→ ani romský jazyk) nebo „Přípravné ročníky začali zakládat i praktické školy“. Dále str. 48-49: „Žáci výsledky vůči ostatním jsou velmi špatné.“; „Při zvýšení snahy ze strany rodiny by jeho výsledky nemuseli být až tak špatné.“ nebo „Rodiče dali své dítě do mateřské školy ne proto, že by nevěřily přípravnému ročníku, ale spíše proto, že o něm více méně nevěděli.“ Stejně tak v závěru se vyskytují gramatické chyby typu: „Romská menšina a všechny témata, která se Romů týkají“ či „jaký měl žák na přípravný ročník vzpomínky“ (53-54).

7. Formální a grafická úroveň práce

(obsahuje práce všechny náležitosti, jaká je její grafická úroveň)

A B C N

Po formální stránce je práce v pořádku, graficky je na dobré úrovni. Pouze na str. 21 se objevuje stejný odkaz pod čarou dvakrát pod sebou.

Celkové zhodnocení práce, popřípadě otázky k obhajobě

Celkově práce vyhovuje všem požadavkům kladeným na bakalářské práce. Proto navrhuji klasifikovat B – velmi dobře.

Doplňující otázky:

Jakou roli podle autora práce hraje fakt, že je možné vyzozorovat jistou souvislost s horšími výsledky žáků a ne příliš velkou ochotou učitelek spolupracovat na vyplnění dotazníků? Nemůže hrát roli i přístup vyučujících k žákům na základních školách?

Celkové hodnocení práce (výsledná známka není aritmetickým průměrem známek jednotlivých kritérií hodnocení práce):

A - výborně	B – velmi dobře	C – dobře	N – nevyhovějí
-------------	-----------------	-----------	----------------

V Českých Budějovicích dne 22. 5. 2014

Podpis oponenta bakalářské práce